

Iluminarea scenelor

Mihai-Sorin Stupariu

Sem. I, 2024 - 2025

Modele de iluminare - generalități

Un model de iluminare face referire la:

- (a) elemente luate în considerare
- (b) parametri corespunzători elementelor de la (a)
- (c) modul în care sunt “agregate” elementele de la (a)

Modelul Phong de iluminare

$$\begin{aligned}
 \text{color} = & \text{emission} + \text{ambient}_{\text{light model}} * \text{ambient}_{\text{material}} + \\
 & \sum_{i=0}^{N-1} \text{attenuation factor}_i \cdot \text{spotlight effect}_i \cdot \\
 & (\text{ambient term} + \text{diffuse term} + \text{specular term})_i,
 \end{aligned}$$

RGB
sau
RGBA

termenul legat de emisie
 termen ambiental, independent de existenta unor surse de lumina (1)

unde N este numărul surselor de lumină.

N termeni, fiecare pt. o sursă de lumină

Ecuatia (1) este implementată în shader (de vârfuri sau de fragment).

Termenul de emisie și termenul ambiental

- ▶ *Emission*: este ceea ce “emite” vârful respectiv (util pentru surse de lumină).

Termenul de emisie și termenul ambiental

- ▶ *Emission*: este ceea ce “emite” vârful respectiv (util pentru surse de lumină).
- ▶ *Ambiental*: nu există surse de lumină, este doar efectul unei luminozități de fond.

Termenul de emisie și termenul ambiental

- ▶ *Emission*: este ceea ce “emite” vârful respectiv (util pentru surse de lumină).
- ▶ *Ambiental*: nu există surse de lumină, este doar efectul unei luminozități de fond.
- ▶ $\text{ambient}_{\text{light model}} * \text{ambient}_{\text{material}}$. **Operația * este dată de înmulțirea pe componente.**
- ▶ Exemplu:

$$(0.2, 0.4, 0.8) * (0.6, 0.7, 0.5) = (0.12, 0.28, 0.4)$$

Pentru o sursă de lumină i

attenuation factor _{i} · spotlight effect _{i} ·

(ambient term + diffuse term + specular term) _{i}

(i) Componenta ambientală

Termenul ambiental corespunzător unei surse de lumină este

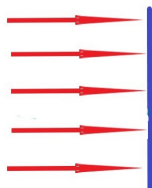
$$\text{ambient term} = \text{ambient}_{\text{light}} * \text{ambient}_{\text{material}}.$$

Teoretic, $\text{ambient}_{\text{light}}$, $\text{ambient}_{\text{material}}$ sunt coduri RGB(A). Practic, este posibil ca acestea să fie și scalari.

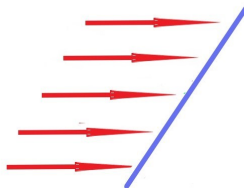

(ii) Reflexia difuză (diffuse term)

Are legătură cu geometria scenei, lumina reflectată depinde și de incidența luminii asupra obiectelor.

Ob.1

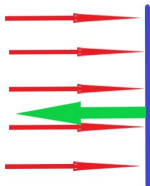

Ob.2

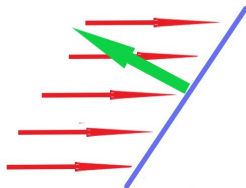
Relevant: unghiul dintre direcția incidentă a luminii și suprafață, de fapt dintre direcția incidentă a luminii și **normala** (în fiecare punct) la suprafață.

(ii) Reflexia difuză (diffuse term)

Are legătură cu geometria scenei, lumina reflectată depinde și de incidența luminii asupra obiectelor.

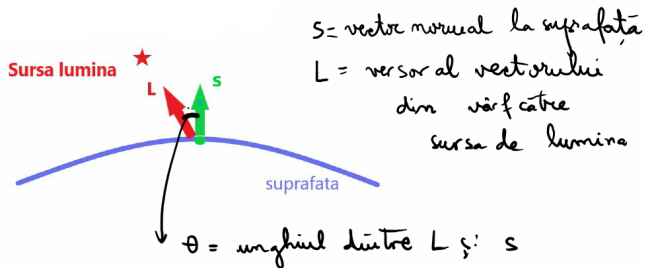
Ob.1

Ob.2

Relevant: unghiul dintre direcția incidentă a luminii și suprafață, de fapt dintre direcția incidentă a luminii și **normala** (în fiecare punct) la suprafață.

(ii) Reflexia difuză (diffuse term)

Lumina reflectată este legată de $\cos \theta$

$$\cos \theta = \frac{\langle L, S \rangle}{\|L\| \cdot \|S\|} = \langle L, S \rangle = L \cdot S = \text{dot}(L, S)$$

(produs scalar)

L, S : vectori de normă 1

... apoi se realizează în m. cu diffuse

(ii) Reflexia difuză (diffuse term)

Reflexia difuză pentru o sursă de lumină este descrisă de

$$\text{diffuse term} = \begin{cases} (\mathbf{L} \cdot \mathbf{s}) \cdot \text{diffuse}_{\text{light}} * \text{diffuse}_{\text{material}}, & \text{dacă } \mathbf{L} \cdot \mathbf{s} > 0 \\ 0, & \text{dacă } \mathbf{L} \cdot \mathbf{s} \leq 0, \end{cases}$$

unde $\mathbf{L}$ este vectorul unitar orientat de la vârf la sursa de lumină (în cazul surselor direcționale este opusul direcției acesteia, normat), iar $\mathbf{s}$ este normala la suprafață în vârfurile considerate. Cazul $\mathbf{L} \cdot \mathbf{s} < 0$ corespunde situației în care sursa de lumină este în spatele obiectului.

(ii) Reflexia difuză (diffuse term)

- Comentariu legat de “vector spre sursa de lumină”. **Sursele de lumină:**

(ii) Reflexia difuză (diffuse term)

- ▶ Comentariu legat de “vector spre sursa de lumină”. **Sursele de lumină:**
  - punctuale (bec, lanternă, etc.),

(ii) Reflexia difuză (diffuse term)

- ▶ Comentariu legat de “vector spre sursa de lumină”. **Sursele de lumină:**
  - punctuale (bec, lanternă, etc.),
  - direcționale (Soare, alte corpuri cerești) - de fapt orice sursă de lumină situată la o distanță foarte mare de scenă, în raport cu proporțiile scenei.

(ii) Reflexia difuză (diffuse term)

- ▶ Comentariu legat de “vector spre sursa de lumină”. **Sursele de lumină:**
  - punctuale (bec, lanternă, etc.),
  - direcționale (Soare, alte corpuri cerești) - de fapt orice sursă de lumină situată la o distanță foarte mare de scenă, în raport cu proporțiile scenei.
- ▶ Dacă se lucrează cu vec4, atunci distincția se poate face la nivelul celei de-a patra componente:

(ii) Reflexia difuză (diffuse term)

- ▶ Comentariu legat de “vector spre sursa de lumină”. **Sursele de lumină:**
  - punctuale (bec, lanternă, etc.),
  - direcționale (Soare, alte corpuri cerești) - de fapt orice sursă de lumină situată la o distanță foarte mare de scenă, în raport cu proporțiile scenei.
- ▶ Dacă se lucrează cu vec4, atunci distincția se poate face la nivelul celei de-a patra componente:
  - 1.0 pentru surse punctuale;

(ii) Reflexia difuză (diffuse term)

- ▶ Comentariu legat de “vector spre sursa de lumină”. **Sursele de lumină:**
  - punctuale (bec, lanternă, etc.),
  - direcționale (Soare, alte corpuri cerești) - de fapt orice sursă de lumină situată la o distanță foarte mare de scenă, în raport cu proporțiile scenei.
- ▶ Dacă se lucrează cu vec4, atunci distincția se poate face la nivelul celei de-a patra componente:
  - 1.0 pentru surse punctuale;
  - 0.0 pentru surse direcționale.

(ii) Reflexia difuză (diffuse term)

Dacă se lucrează cu vec3:

- sursă punctuală : poziția în $\mathbb{R}^3$. vec3 Light Pos

Light Pos

- vârful / fragment : vec3 Pos

Pos (Vârful / Fragment)

$$L = \frac{\text{Light Pos} - \text{Pos}}{\|\text{Light Pos} - \text{Pos}\|}$$

- sursă direcțională : direcția vec3 d

↓ ↓ ↓ d   ↑ -d

$$L = \frac{-d}{\|d\|}$$

Coduri sursă

- ▶ 09_01_iluminare.cpp: aplicarea iluminării în cazul unui cub, modelul de iluminare este implementat în shader-ul de fragment.

Coduri sursă

- ▶ `09_01_iluminare.cpp`: aplicarea iluminării în cazul unui cub, modelul de iluminare este implementat în shader-ul de fragment.
- ▶ `09_02_model_iluminare.cpp`: aplicarea iluminării în cazul unui cub, (i) modelul de iluminare este implementat atât în shader-ul de vârfuri cât și în shader-ul de fragment, (ii) normalele pot fi calculate atât la nivel de vârfuri, cât și la nivelul fețelor.

Coduri sursă

- ▶ `09_01_iluminare.cpp`: aplicarea iluminării în cazul unui cub, modelul de iluminare este implementat în shader-ul de fragment.
- ▶ `09_02_model_iluminare.cpp`: aplicarea iluminării în cazul unui cub, (i) modelul de iluminare este implementat atât în shader-ul de vârfuri cât și în shader-ul de fragment, (ii) normalele pot fi calculate atât la nivel de vârfuri, cât și la nivelul fețelor.
- ▶ `09_03_iluminare_sfera.cpp`: aplicarea iluminării pentru sferă

Coduri sursă

- ▶ `09_01_iluminare.cpp`: aplicarea iluminării în cazul unui cub, modelul de iluminare este implementat în shader-ul de fragment.
- ▶ `09_02_model_iluminare.cpp`: aplicarea iluminării în cazul unui cub, (i) modelul de iluminare este implementat atât în shader-ul de vârfuri cât și în shader-ul de fragment, (ii) normalele pot fi calculate atât la nivel de vârfuri, cât și la nivelul fețelor.
- ▶ `09_03_iluminare_sfera.cpp`: aplicarea iluminării pentru sferă
- ▶ Detalii despre codurile sursă se găsesc în fișierul [info_labs.pdf](#).